

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Posudek: vedoucího

Práci hodnotila: PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.

Práci předložil(a): Soňa Hrušková

Název práce: Nadané dítě na 1. stupni základní školy

---

1. Cíl práce

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou mimořádného nadání u žáka (zejména ve 3. až 5 ročníku) ZŠ. Klade si za cíl vymezit související pojmy, vysvětlit související legislativu; dále přiblížit specifické potřeby nadaných dětí a možností jejich vzdělávání; stanovit podobu IVP pro dítě s mimořádným nadáním; a představit soubor cvičení pro žáky nadané.

Stanovené cíle byly jednak splněny jen částečně, jednak chybí původní metodická doporučení, jež měla být součástí DP.

2. Obsahové zpracování

Diplomovou práci tvoří úvod, šest kapitol, závěr, seznam zkratk (čítající pouze 4 zkratky), seznam zdrojů, seznam obrázků a příloh a samotné přílohy.

Vlastní úvod práce je bohužel neúplný, chaotický, tvoří ho dlouhé větné konstrukce bez většího významu; autorka se stále vrací k témuž. V podstatě je obsahově prázdný a nepřínosný – konkrétně nejsou uvedeny cíle, hypotézy, metody práce, dokonce chybí i struktura práce (připomenuta je pouze praktická část, závěr a resumé). Naopak autorka zařadila absurdní vysvětlení, co je obsahem poznámkového aparátu – což je ovšem stanoveno všeobecně. Úvod k odborné práci autorka považuje částečně za předmluvu, v níž ventiluje své osobní dojmy a důvody. Chybný slovosled, který se zde opakovaně vyskytuje, pak ještě více komplikuje porozumění textu.

První kapitola vymezuje pojmy nadání, inteligence, talent a tvořivost; zabývá se otázkou nadání a jeho vymezením v rámci aktuální legislativy. Porovnáme-li stylizaci textu v úvodu a v následujících kapitolách, je zjevné, že autorka opisuje celé pasáže, či je pouze neuměle obměňuje, nicméně jejich původní podoba zůstává výrazně nezměněna. Často u těchto „výpisků“ není uveden ani žádný odkaz na zdroj (viz s. 6 atd.). Navíc s doslovnými citacemi se dále v textu nepracuje, převzaté odstavce na sebe mnohdy ani nenavazují. Časté jsou také citace převzaté z jiné literatury, která je cituje z originálního zdroje (viz s. 4 atd.). Na straně 16 až 20 se nachází pouze výpis informací ze zákona a vyhlášky, chybí jakýkoliv vlastní text, komentář, rozbor, jakékoliv zpracování daných informací. Přestože je obsahem

první kapitoly definování pojmů inteligence, nadání atd. – tyto pojmy jsou opětovně vysvětlovány v průběhu celé práce, a to jak v textu (např. s. 30), tak v pozn. aparátu (např. s. 8, 21, 24). Nevhodné jsou neúplné nadpisy u podkapitol 1.4 a 1.5 a nesmyslná tabulka na s. 15, jež s ničím přímo nesouvisí.

Druhá kapitola řeší specifické potřeby nadaných dětí; autorka vymezuje skupiny nadaných, uvádí specifické požadavky na školu a třídu, specifické požadavky na práci i klíčové kompetence rozvíjené v praxi u nadaného žáka. Bohužel opět chybí odkazy, ač se jedná o zjevné opisy (s. 22, 23 – opsané celé výčty, s. 26 až 29); opět ponechává autorka vše převzaté bez komentáře, dále s tím nepracuje. Mezi prohršky patří také dvě řádky na s. 22, které se nesmyslně opakují – jedná se o kopii textu z předešlé strany, která se tam dostala omylem (vč. vložené poznámky) a zůstala bez povšimnutí. Autorka pracuje v této kapitole se zkratkou PPP, na kterou sice odkazuje do poznámky, leč zkratka zůstává nevysvětlena (s. 21). První věta na s. 21 je zcela zjevně opsána (ostatně jako většina teorie), autorka se však přehlédla a opsala slovo „jejíž“ namísto „je již“, takto vznikají v práci neuvěřitelné nesmysly.

Třetí kapitola je tvořena jen výčtem organizací a škol.

Čtvrtá kapitola se zabývá individuálním vzdělávacím plánem. Autorka ale z nepochopitelných důvodů definuje zkratku IVP dvakrát, a pokaždé jinak, a to i současně na jediné straně – např. s. 35 v nadpisu jako „individuální vzdělávací plán“, v poznámce jako „integrováný vzdělávací plán“ – ba co více, zkratka na dané straně je užita již mnohokrát, teprve poté následuje vysvětlení, a to odlišné od nadpisu! (V seznamu zkratek je rovněž zmatečná definice.) Autorka uvádí náležitosti IVP – je to však jen opis bez uvedení zdroje. Vše doplňuje tabulka na s. 38, ovšem bez jediného vysvětlení a zapojení do kontextu.

Pátá kapitola obsahuje obecná doporučení – bohužel se jedná jen o opis bez uvedení zdroje a bez bližšího rozpracování. Autorka si v této kapitole rovněž stěžuje, že je téma péče o nadané děti v ČR pro odborníky okrajovou záležitostí, a že se tímto dosud nikdo příliš nezabývá – uvádí však zdroj 9 let starý.

Šestá kapitola přináší soubor pracovních listů pro nadané žáky – respektive metodické pokyny, samotné materiály jsou v příloze. Jednotlivá cvičení bohužel nejsou v horní části očíslována (pouze v příloze), orientace v této kapitole je tedy komplikovaná. Jednotlivá cvičení (je jich celkem 15) však nejsou ničím, co by mohlo nadaného, potažmo mimořádně nadaného žáka skutečně rozvíjet.

„Nadaný žák je zohledněn v pracovních listech a činnostech zejména tím, že jsou pro něj přidány úkoly pro ‚rychlíky‘. Samotné slovo ‚rychlík‘ není ničím limitováno ani pro běžného (průměrně nadaného) žáka.“ (s. 41) Tento přístup je zcela scestný a již velice dávno překonaný, nadaného žáka nelze přetěžovat množstvím úkolů – to je ubíjející a žáci se tomu snaží vyhnout, je to pro ně nezajímavé, raději pracují pomalu, než by dostali další úkoly. Podstata úspěchu tkví v náročnosti a jiné struktuře úkolů atd. Úkoly tedy nejsou dobře zvolené, byť nápad s „detektivem“ je zajímavý. Rovněž zdlouhavé, mnohaměsíční pátrání není přínosem. Nedostatky už jen výběrově jsou např. tyto:

První cvičení: Úkol velmi zdlouhavý a v podstatě nesmyslný – nadané dítě si nepotřebuje cvičit paměť zadaným způsobem, tj. zapamatovat si výsledek výpočtu a napsat ho na tabuli, poté si opět zapamatovat totéž číslo (což je absurdní, výsledek si přece již pamatuje) a jedno písmeno a to běžet zapsat do sešitu. To je úkol pro žáky oslabené, kteří potřebují cvičit paměť.

Druhé cvičení: Opět nenáročné, navíc nepochopitelně ani všechna vyjmenovaná slova (chybí po M a Z), ostatní procvičuje neuváženě (po B 1 slovo, po L 3 slova, po S 2 slova, po P 6 slov, po V 1 slovo); přestože hledaných slov je velmi málo, v jednom případě se hledané slovo opakuje (zřejmě se ale jedná o chybu, neboť počet políček neodpovídá hledanému slovu; 10.P).

Páté cvičení: Jednak primitivní příklady (5x4, 9x2 atd., které se i opakují ve formě 4x5 atd.) a jednak výsledkem jsou opravdu notoricky známá přirovnání, úsloví ap. typu „lež má krátké nohy“, „mlčí jako ryba“ – to skutečně nadaného žáka nijak nerozvíjí.

Deváté cvičení: Jazykolamy jako úkol pro mimořádně nadané? Je zcela nejasné, čím rozvíjí mimořádně nadané dítě opakování vět typu: Na cvičišti čtyři svišti pišti.

Bohužel diplomantka uvolnění ve vyučovací hodině a zábavu, která zpestří výuku, zaměňuje za činnosti, které mohou rozvíjet mimořádné nadání.

Závěr práce nepřináší nic nového, bohužel ani neobsahuje to, co by měl. Chybí jakýkoliv souhrn informací, vyvození nějakých výsledků ap. Opakuje tytéž nepravdy jako v průběhu práce, dokonce si i protiřečí – viz s. 59 (kde se na jednu stranu uvádí, že téma nadané dítě je aktuální a diskutované, ale v zápětí se píše, že se laická ani odborná veřejnost o péči o nadané dítě nezajímá). Závěr je celkově obsahově prázdný, jsou opakovány tytéž informace stále dokola, vágní věty typu: „I přes jednoduchou přípravu příloh jsou postačující k tomu, aby cvičení mohla být dobře provedena žákem.“ – cituji s chybami.

Autorka se nevyhnula ani osobním informacím „Zpracování [DP] dalo základ k mé profesní budoucí práci.“

Těžko lze souhlasit s tvrzením autorky „Velký důraz na pracovní listy je v komplexnosti, provázanosti a originalitě.“ – originalitu v jednotlivých úkolech bychom hledali stěží.

Autorka v závěru tvrdí, že „došla k tomu, že téma může být v podstatě jakékoli, pokud je pro žáky nějakým způsobem atraktivní. Například téma ovoce a zelenina se s úspěchem nesetkalo.“ – nepochybně proto, že nebylo atraktivně zpracováno; není to jen otázka výběru tématu, nýbrž zejména způsobu jeho zpracování.

3. Formální úprava

Forma diplomové práce je stejně nedostačující jako její obsah. Nacházíme zde nepřehledné množství rozmanitých chyb, například tyto:

Chybné odsazení odstavců (s. 23...).

Chybné mezery mezi odstavci – rozdělují informace, které k sobě patří (např. s. 21).

Různý horní okraj (např. s. 10).

Různá velikost písma tam, kde by to mělo být jednotné – zejména v poznámkovém aparátu (např. s. 8, 21).

Nadpis na konci stránky (s. 22), podobně i číslo paragrafu na konci stránky (s. 19).

Chybí zarovnání do bloku (např. s. 61 či u řady poznámek).

Tříštění textu do podkapitol – např. kapitola 3.

Chybí návaznost textu – viz s. 5 až 6.

Práce místy postrádá nadčasovost (např. s. 2).

Autorka se nevyhýbá ani 1. os. sg. – např. v úvodu.

Velice často autorka neuvádí stranu v publikaci, z níž přebírá dané informace, zejména u parafrází, tam chybí prakticky strana všude (např. s. 11), nebo chybí odkazy vůbec – přestože jsou převzaty i celé soubory informací – výčty (s. 5, 10, 12...). Opisy z literatury – v celé teorii, často bez odkazů, např. s. 6, 8, 10–11, 12, 13, 21.

U obrázků chybí celý odkaz, odkud jsou převzaty, je vždy uvedeno jen [www. google.com](http://www.google.com) (např. s. 7, 11, 12, 13, 14).

Chyby v interpunkci se objevují na každé druhé straně (včetně poděkování), mnohde i hojně na jediné stránce (s. 16, 21, 23...).

Autorka vůbec nechápe rozdíl mezi pomlčkou a spojovníkem, užívá je v celé práci nahodile.

Mnoho překlepů.

Chyby v užívání mezer, např. v souvislosti s uvozovkami (s. 12).

Konsonant na konci řádku – hojně v celé práci, často vícekrát na straně.

Gramatické nedostatky (chybně zvolené koncovky – např.: s. 2, 21 opakovaně, 41).

Časté je opakování slovní zásoby, pokud se autorka snaží psát text sama.

Věty bez sloves (např. s. 2, 21).

Záměna slov, např. na s. 25: „Nevýhodou je ztráta kontaktu s vrstevníky i zajištění odpovídajícího počtu dětí - zpravidla realizovatelné ve větším městě - doposud u nás třídy zařízeny v Praze, Olomouci a Českých Budějovicích.“ (místo zřízeny)

Výrazy typu: „tématově zaměřené pracovní listy“ na s. 60, nespisovnost - např. „Na tabuli hledá magnetem přidělaný příslušný výsledek.“

Nevhodná deminutiva (např. „písmenko“ – správně „písmeno“, s. I).

Nesmýslné věty typu: „Samotné činnosti jsou tvořeny s ohledem na nadaného žáka, vycházejí ale i ze skutečnosti, že jsou přítomni i ostatních žáků ve třídě.“ (s. 41)

Velké problémy ve stylizaci, např. odstavec je tvořen těmito větami: „Nadané děti mají svá charakteristická specifika. Abychom mohli nadané děti dobře identifikovat.“ (s. 23).

4. Stručný komentář hodnotitele

Celkově se autorka vůbec nevyrovnala s otázkou nadání a mimořádného nadání žáka – v práci si zjednodušuje označení, takže pojem „mimořádné“ nahodile vypouští. Důsledkem toho je zkreslený pohled na danou problematiku. Práci bohužel negativně zatížily výpisky z literatury a legislativy, převážně neprovázané a nezpracované. Také praktická část práce neodpovídá vymezenému tématu. Cvičení jsou použitelná, leč pro mimořádně nadaného žáka nijak zvlášť přínosná.

5. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Na s. 12 uvádíte, že triarchická teorie inteligence působí hodně komplikovaným dojmem. Uveďte konkrétní argumenty, na základě nichž jste dospěla k takovému hodnocení.

2. Na s. 21 píšete: „Postřehy pedagogů, zkušenosti s klienty PPP a s výsledky různých výzkumů poukazují na skutečnost, že rizikovými skupinami v populaci jsou zejména děti s extrémně vysokým IQ ...“ – uveďte konkrétně, které výzkumy máte na mysli.

3. Vysvětlete prosím své tvrzení ze s. 30: „Množství žáků s mimořádným nadáním se odhaduje na 3 až 10 % 29.“ a uveďte zdroj.

4. Uveďte, dle jakého principu jsou řazeny školy v podkapitole 3.3?

5. Zdůvodněte, proč na s. 35 vysvětlujete v nadpisu zkratku IVP jako individuální vzdělávací plán a ve druhé polovině téže strany (poté, co už jste zkratku opakovaně užívala) jste se rozhodla ji vysvětlit v poznámce znovu, a to jako integrovaný vzdělávací plán.

6. Na s. 39 uvádíte: „Na téma péče o nadané děti se v České republice teprve začíná debatovat.“ – čerpáte však ze zdroje, který je 9 let starý. Najděte zdroje informací k danému tématu, které jsou skutečně aktuální.

6. Navrhovaná známka: d o b ř e a ž n e v y h o v ě l a

Přes uvedené výhrady ještě doporučuji diplomovou práci k obhajobě, aby mohly být vysvětleny jednotlivé otázky a připomínky.

Datum: 24. 8. 2016

Podpis:

PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.
KČJ FPE ZČU